

Oud-Katholieke Kerk van Nederland

SYNODE

Agenda 82^e zitting

17 april 2010

De Akker - Hilversum

- **Agenda**
- **Notitie Collegiaal Bestuur evaluatie groei-jaren**
- **Financieel kader volgende jaren**

OUD KATHOLIEKE KERK van NEDERLAND

Presidium van de Synode

AGENDA

voor de 82ste zitting van de Synode
op zaterdag 17 april 2010 te Hilversum

Zie blz

09:30 1. Opening van de Synode door de voorzitter

09:40 2. Benoeming Notulencommissie

**09:45 3. Bespreking van de evaluatie gevoerde beleid
2007-2009 en richting geven aan de volgende
beleidsperiode**

**Blz. 3
t/m 10**

- ❖ Korte inleiding door één van de leden van het Collegiaal Bestuur
- ❖ Bespreking per onderwerp
- ❖ Advies Synode over verantwoording gevoerde beleid, de voorkeuren en onopgeefbare punten per onderdeel.

A) Organisatie

B) Personeel

C) Toerusting

D) Externe en interen publiciteit

E) Jeugdpastoraat

H) Andere onderwerpen

In een plenaire behandeling zullen bovenstaande onderwerpen aan de orde komen. Per onderwerp is hiervoor 20 minuten beschikbaar. De Synode geeft een advies over het gevoerde beleid aan het Collegiaal Bestuur. Per onderwerp zal hierover een stemming plaatsvinden.

11:00 Koffiepauze

11: 20 Vervolg agendapunt 3

12:00 Eucharistieviering in de parochiekerk H. Vitus

12:45 Lunch

3. NOTITIE van het Collegiaal Bestuur voor de Extra Synode

Evaluatie Groei-jaren

Inleiding

In oktober 2006 publiceerde het Collegiaal Bestuur de Raamnota *Uitzicht op groei*, waarin de keuze werd gemaakt een aantal jaren bewust werk te maken van kwalitatieve en kwantitatieve groei. Deze inzet op groei stelde en steelt op de overtuiging dat de Oud-Katholieke Kerk wat te bieden heeft niet alleen voor haar eigen leden, maar ook voor hen die op zoek zijn naar een spiritueel onderkomen.

De synode van november 2006 nam de Raamnota aan als basis van nog nader uit te werken beleid.

Dit beleid werd vertaald in een zevental beleidsnotities, die door de synode werd behandeld en aangenomen in de extrazitting van april 2007 en de reguliere zitting van november van dat jaar.

De notitie Jeugdpastoraat werd in herziene vorm opnieuw ingediend voor de synodezitting van 2008 en aangenomen.

Een van de uitgangspunten van het Collegiaal Bestuur, die mede door de synode werd gedragen, was om gedurende de jaren 2008 t/m 2010 de gehele personele formatie te bevriezen op 20,3 fte. Met het vasthouden aan deze formatie en de extra initiatieven op het vlak van vorming en toerusting, publiciteit e.d. werd het risico genomen dat de balans tussen inkomsten en uitgaven enkele jaren verstoord zou zijn.

Een risico dat mede werd genomen in de verwachting dat de opbrengsten uit de levende kerk zouden toenemen. De financiële en economische crisis zorgde ook voor de kerk voor een flinke tegenvaller met name op het terrein van de inkomsten uit beleggingen; de inkomsten uit de levende kerk stegen in de jaren 2008 en 2009 wel door, maar in een gematigder tempo dan de uitgaven.

Het aanhoudend tekort van circa tweehonderdduizend euro was mede aanleiding voor de motie Den Haag, die oproep om de evaluatie van de groei-jaren eerder in te zetten dan gepland.

Het Collegiaal Bestuur en het Presidium van de synode hebben in januari 2010 een begin gemaakt met deze evaluatie en leggen dat nu voor aan de synode van 17 april 2010.

Werkwijze

Als basis voor de evaluatie zijn de eerder genoemde beleidsnotities genomen, die stuk voor stuk worden behandeld. De notities zijn desgewenst digitaal beschikbaar bij het Bisschoppelijk Bureau.

Bij de evaluatie is uitgegaan van de volgende vragen:

- Uitvoering: zijn de beleidsvoornemens uit de notitie geëffectueerd?
- Effect: wat is het effect van het gevoerde beleid?
- Welke initiatieven moeten bij voorkeur worden voortgezet en welke niet?
- Wat is onopgeefbaar in de volgende beleidsperiode?

Het totaal komt weer samen in het laatste onderdeel: het Financieel Kader. Welke maatregelen vallen er te nemen om met de gemaakte keuzes te komen tot een zo goed mogelijk sluitende begroting voor 2011. Wordt de systematiek van de heffingen bijgesteld of wordt er bezuinigd of wordt er gekozen voor een mix hiervan.

Het Collegiaal Bestuur heeft de intentie om in aansluiting bij de uitkomsten van de extra synode en de begroting 2011 de hoofdlijnen voor het beleid voor de jaren 2011 t/m 2013 aan te bieden aan de synode voor de zitting van november 2010.

A. Organisatie

(beleidsnotitie oktober 2007, op enkele kleine onderdelen geamendeerd door de synode en aangenomen)

Uitvoering:

- de werkwijze van het Collegiaal Bestuur is herzien;
- de evaluatie van nieuwe werkwijze heeft plaats gevonden in juni 2009 en wordt vervolgd in 2010
- de beleidsterreinen zijn geformuleerd en voorzien van portefeuillehouders;
- de adviesraden worden gevormd, bij enkele terreinen is er voor gekozen niet alle onderliggende deelsterreinen te combineren in één adviesraad;
- Bisschoppelijk Bureau: de aangegeven wijzigingen zijn uitgevoerd;
- het ledenbestand OKKN is grondig gereviseerd, het proces van vergelijking met parochiebestanden is beoogd te zijn afgerond voor medio 2010. Instructies over registratie van leden, meelevende leden etc. zijn opgesteld;
- synode: de uitkomsten intern beraad synode zijn vernomen
- Vademecum: aan de aanpassingen en herziening wordt de laatste hand gelegd.

Effect:

- werkwijze Collegiaal Bestuur: het bestuur als geheel vergadert globaal eens in de twee maanden en concentreert zich meer op het beleid in het algemeen. Het uitgebreide Dagelijks Bestuur is slagvaardiger in de uitvoering. Ieder lid van het Collegiaal Bestuur heeft het recht deel te nemen aan de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur, van dat recht wordt regelmatig gebruik gemaakt. Na iedere vergadering van het Dagelijks Bestuur ontvangen de leden van het CB binnen een week de lijst met besluiten, men heeft dan een week de gelegenheid tegen uitvoeringsbesluiten bezwaar te maken, waarmee de besluitvorming wordt opgeschort tot de eerstvolgende vergadering van het voltallige bestuur. Aan de geformuleerde beleidsterreinen zijn portefeuillehouders verbonden, die tussentijds ook onderling contact hebben. Uit de beleidsterreinen wordt periodiek ter vergadering gerapporteerd. De werkwijze wordt over het algemeen positief gewaardeerd door het bestuur zelf;
- de concentratie van adviserende en uitvoerende commissie e.d. in adviesraden werkt positief en leidt uiteindelijk tot minder vergaderen en werkdruk;
- het beheer van het ledenbestand nadert de ideale situatie dat de parochiebestanden en het centrale bestand volledig overeenstemmen. Parochies, die geheel zijn verwerkt, ontvangen bijna maandelijks een overzicht van de mutaties. Een neveneffect van de toezending van het blad De Oud-Katholiek aan alle oud-katholieke adressen is dat diverse personen zich na jaren realiseren nog steeds ingeschreven te staan bij de kerk en hieraan nu zelf een eind maken. Dat doet het totale ledenbestand wel dalen, maar geeft ook een reëler beeld.
- geconstateerd is dat teveel de focus was gericht op de landelijke organisatie en dat er te weinig aandacht is geweest voor de verhouding Collegiaal Bestuur met kerkbesturen en voor de verhouding pastoor en kerkbestuur. Dit wordt een aandachtspunt voor de komende jaren.
- er zijn wat verschillen tussen de interne organisatie van de beide bisdommen. De Haarlemse Geestelijkheid fungeert in veel sterkere mate als bestuurlijk klankbord voor de bisschop van Haarlem dan dit in het aartsbisdom met de Utrechtse Geestelijkheid het geval is. In het aartsbisdom heeft allereerst het Kapittel een adviserende functie voor de aartsbisschop. De verschillen werden enkele jaren ook al gesignaleerd bij de scan door de Sesamacademie, er is toen bewust niet gekozen voor een aparte bestuurlijke laag binnen de bisdommen. De verschillen in de interne structuur van de bisdommen blijven als onderwerp op de agenda voor de komende jaren.
- werkbezoeken aan parochies en staties worden als een goed middel beoordeeld om de krachten en zwakheden ter plaatse op het spoor te komen en als mogelijkheid aangegrepen de parochies te stimuleren.

Voorkeuren:

- de toekomst en de toekomstige personele invulling van het bureau zullen in 2011 aan de orde gesteld worden om voorbereid te zijn op vertrek van de huidige secretaris in 2014.
- de lokale samenwerking tussen pastoor en kerkbestuur is heel verschillend van plek tot plek, het Collegiaal Bestuur ziet voor de Commissie Kerkmeestersdagen een taak om aan dit onderwerp, met een verwijzing naar artikel 136 van het Statuut, een studiedag te wijden;
- de frequentie van de werkbezoeken handhaven op eens in de drie jaar.

Onopgeefbaar:

- het Collegiaal Bestuur als landelijk besturend orgaan
- de synode als adviserend orgaan van de gehele kerk
- het bisschoppelijk bureau als ondersteunend en uitvoerend lichaam van het Collegiaal bestuur en de diocesane bisschoppen
- de adviesraden voor de adviserende en uitvoerende taken
- de centrale ledenadministratie als basis en schaduwbestand voor de parochieadministratie en als koppelfunctie voor de mutaties van het SILA

B. Personen (personeelbeleid en vrijwilligersbeleid)

(beleidsnotitie april 2007 aangenomen door de synode)

Uitvoering:

- de laatste wijzigingen en publicatie van het personeelsbeleidsplan moeten nog plaats vinden;
- de coördinatie vrijwilligersbeleid wordt in de praktijk waargenomen door de portefeuillehouder;
- de kerkopbouw groep is geformeerd;
- de consulent kerkopbouw is actief betrokken bij een aantal parochies;
- jaarlijks worden in het aartsbisdom functioneringsgesprekken gehouden door de bisschop met zijn pastores. In het Haarlemse is dat minder strak geregeld.

- de werkbezoeken zijn gecontinueerd (zie onder 2), het protocol voor vervolfbezoeken is in gebruik genomen;
- het curriculum van de ambtsopleiding is bijgesteld;
- het arbeidsvoorwaardenoverleg werkt naar tevredenheid van beide partijen;
- de werkgroep vorming en toerusting is gevormd en actief – zie onder Toerusting;
- het voorstel tot het aanleggen van een talentenwaaier is ingetrokken, de mogelijkheid om landelijke vacatures aan te melden is gehandhaafd; vacatures zullen op de website gepubliceerd worden met een korte omschrijving van de werkzaamheden.

Effect:

- kerkelijk opbouwwerk: de urgentie van kerkopbouw is niet op alle plekken gevoeld. Op de expertise van de kerkelijk opbouwwerker is door een negental parochies een beroep gedaan. Bij vijf parochies is hij gedurende langere tijd betrokken, bij andere incidenteel. Daarnaast zijn door de opbouwwerker cahiers uitgegeven met handreikingen voor het opbouwwerk en werden de protocollen voor de werkbezoeken ontwikkeld;
- de werkbezoeken worden als nuttig ervaren en hebben diverse parochies er meer toe gebracht zich te concentreren op opbouwwerk;
- categoriaal pastoraat: er is meestal wel ruimte voor inbreng op vergaderingen geestelijken van de geestelijken uit de categoriaal;
- er is door de landelijke kerk geïnvesteerd in training en vorming, zoals boven aangegeven. Benoemingen in commissies e.d. zijn nu aan een termijn gebonden om vrijwilligers ook de gelegenheid te geven zich na een periode terug te trekken;
- het onderwerp 'rituelen ten dienste van derden' is nog niet goed uitgekristalliseerd. Gedacht wordt hierbij aan het verlenen van pastorale en liturgische service met een bijpassend tarief.
- het gastledenregister is in de meeste parochies ingevoerd

Voorkeuren:

- het continueren van aanbod van kerkopbouw en vormingsbijeenkomsten;
- de taakomschrijving van de pastoors opnieuw onder loep nemen en concentreren op de kernpunten: het geestelijk leiderschap, de inzet om binding te leggen, de motivering en management;
- op basis van voorgaande nader bepalen wat de ondergrens is van de pastorale formatie voor een parochie;
- een optimale selectie op basis van een competentieprofiel van toekomstige pastores, dat is afgestemd op groeibeleid;
- het aantrekken van de juiste vrijwilligers;
- het onderwerp 'rituelen ten dienste van derden' in studie nemen en met concrete voorstellen komen.

Onopgeefbaar:

- een zo'n optimaal mogelijk aanbod van pastoraat aan de basis;
- de voortdurende zorg voor de verdere kerkopbouw in bestaande parochies en staties;
- het aandacht houden voor mogelijke nieuwe kerkplekken en deze ook projectmatig stimuleren wanneer daar financiële middelen voor gevonden kunnen worden;
- de kwaliteitseisen aan pastores gekoppeld houden met kwaliteit in arbeidsvoorwaarden;

C. Toerusting

(beleidsnotitie oktober 2007, aangenomen door de synode)

Buiten beschouwing is gelaten de doorgaande activiteiten van de Bond van O.K. Vrouwen, de Werkgroep Sint Willibrord e.a.

Uitvoering:

- de werkgroep Vorming en Toerusting is samengesteld;
- een "nieuwe oud-katholieken dag" is gehouden op 24-10- 2009;
- er werd een dag georganiseerd voor gastheren en gastvrouwen in Utrecht in 2009;
- er is een vormingsaanbod gerealiseerd rond de dvd en het "identiteitsnummer" van het blad De Oud-Katholiek;
- het aanbod *Geloofsgesprek* is door de Werkgroep gerealiseerd;
- de speciale uitgaven voor de advent en de veertigdagentijd zijn gecontinueerd;
- de mogelijke integratie van de Willibrordnieuwsbrief in bestaande uitgaven van de kerk is nog niet urgent;

- de 'spirituele button' met teksten en gebeden voor elke dag is gerealiseerd via de website van de werkgroep Sint Willibrord en tevens benaderbaar via de homepage van www.okkn.nl
- het O.K. Gebedenboek is nog niet gerealiseerd;
- er is een dag voor nieuwe kerkmeesters gehouden, die zal worden herhaald;
- de jaarlijkse Quasimodolezing is gecontinueerd.

Effect:

- de werkdag 'gastvrij' werd zeer goed bezocht en gewaardeerd;
- het aanbod tot geloofsgesprek over grenzen van parochies heen, is tot nu toe geen doorslaand succes geweest. Het initiatief is nog een paar keer herhaald op parochieel niveau om tot een goede evaluatie te komen. Bovenparochieel blijkt de formule niet goed te werken. Een definitieve evaluatie staat in de planning;
- de dag voor nieuwe kerkmeesters werd als nuttig ervaren, de opkomst was echter klein;
- de dag voor Nieuwe Oud-Katholieken werd door een kleine negentig deelnemers bezocht, de waardering was bijzonder groot. De uitkomst van de evaluatie geeft een eerste beeld van de herkomst van deze nieuwe oud-katholieken;
- de advent- en veertigdagen-uitgaven gingen grif van de hand, de vraag naar het vastenboekje 2010 stakte echter, wat te maken kan hebben met de verkoopprijs, die ditmaal gelijk was gehouden met de kostprijs. Voorjaar 2010 zal een evaluatie van deze uitgaven volgen;
- er is opnieuw een lectorencursus van start gegaan in 2009;
- geconstateerd kan worden dat een kenmerk van de kerk is dat ze traditioneel in vormen is en liberaal in denken, de Oud-Katholieke Kerk is geen massabeweging en dat vraagt meer maatwerk;
- de oud-katholieken hebben een wat naar binnen gerichte vroomheid, zijn nuchter en warm
- toerusting begint bij de wetenschap, dat je weet wat er omgaat in parochie en in de omgeving en dat dat in balans moet komen met de Bijbelse boodschap;
- vraag is of er ruimte gecreëerd kan worden voor andere vormen, zoals meditatie, het beleven van de stilte e.d.
- centraal aangestuurde initiatieven moeten complementair zijn aan hetgeen in de parochies wordt geboden en niet concurreren.

Voorkeuren:

- continueren van vormingsaanbod voor gelovigen en speciale groepen (lectoren e.d.);
- continueren van spirituele uitgaven, waarin het oud-katholicisme als levenskunst wordt gepromoot;
- het realiseren van een oud-katholiek gebedenboek voor thuisgebruik;

Onopgeefbaar:

- De ondersteuning en vorming van gelovigen;

D. Externe en interne publiciteit

(beleidsnotitie april 2007, door de synode aanvaard)

Uitvoering:

- het blad De Oud-Katholiek is herzien naar vorm en inhoud en verschijnt 7x per jaar als uitgave van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland;
- het blad wordt sinds september 2008 gezonden naar alle oud-katholieke adressen;
- het abonnementssysteem is vervangen door het systeem van vrijwillige bijdragen;
- het redactiestatuut, dat de zelfstandigheid van de redactie moet waarborgen, is vastgesteld;
- een eerste evaluatie van het blad heeft in het Collegiaal Bestuur plaats gevonden;
- de promotie dvd is gepresenteerd tijdens de Nieuw O.K. Dag en leverbaar;
- de internetboekhandel is in 2009 gerealiseerd;
- websites: het aanbod van een eigen ontwikkeld systeem, dat door meerdere mensen per parochie kan worden bijgehouden, is door de meeste parochies overgenomen;
- instructiebijeenkomsten voor webmasters van parochies zijn georganiseerd in maart 2009 en januari 2010.

Effect:

- de Oud-Katholiek wordt door vele lezers gewaardeerd om vorm en inhoud;

- de zogenoemde slapende leden werden soms wel, soms niet aangenaam getroffen door de toezending; het aantal adressen is gedaald sinds sept. 2008 en ligt even onder de 4000, de oplage is daarop aangepast;
- ruim 500 lezers maakten spontaan of na de oproep daartoe een gift voor het blad over, de opbrengst was circa € 14.000 in 2009, maar is nog niet voldoende om het blad 7x per jaar uit te geven, de kosten bedragen hiervan circa € 35.000,- (vormgeving, drukkosten en verzendkosten);
- het Collegiaal Bestuur evalueerde het blad met de redactie. Er werd geconstateerd dat de redactie voldaan heeft aan de opdracht zoals vermeld in het redactiestatuut, er was waardering voor de zowel vorm en inhoud van het blad. De thematische opzet werd positief gewaardeerd, wel was er het verzoek aandacht te houden voor de parochiële berichtgeving en de inhoud ook middels een index benaderbaar te houden;
- de promotie dvd is zowel binnen als buiten de kerk positief ontvangen, van de oplage van 500 exemplaren heeft 80% inmiddels zijn weg gevonden naar geïnteresseerden. De dvd wordt ook in verschillende parochies en door commissies benut t.b.v. kennismaking- en vormingsdoeleinden;
- de internetboekhandel heeft de omzet van het boekhuis vergroot, er is een duidelijke toename van bestellingen van buiten de kerk te constateren;
- de instructiebijeenkomsten van webmasters worden zeer goed bezocht en voorzien in een behoefte;
- de landelijke website scoort gemiddeld tussen de 450 en 500 hits per dag en voorziet in de berichtgeving naar binnen en naar buiten de kerk;
- het zelfbeeld van de kerk: erg gastvrij, kan contraproductief werken. Mensen krijgen al snel de indruk dat bij de OKKN alles gratis is. Het is van belang tot een tarifiering te komen voor aangeboden diensten.

Voorkeuren:

- continueren en verder uitbouw digitale informatie landelijke kerk en parochies;
- continueren internetboekhandel en vergroten 'marktaandeel' ;
- stimulering gebruik van de promotie dvd bij open-kerk e.d.;
- continueren uitgave De Oud-Katholiek op huidige basis; uitbreiding kernredactie;

Onopgeefbaar:

- een landelijke website en websites van parochies;
- de internetboekhandel;
- het blad De Oud-Katholiek

E. Jeugdpastoraat

(beleidsnotitie herzien september 2008 en aangenomen door de synode)

Uitvoering:

- de herziene nota jongerenpastoraat is besproken ter synode 2008. Op positief advies van de Synode en na het verwerven van de noodzakelijke fondsen, is een jongerenpastor aangesteld met ingang van 15 juni 2009 voor 50% voor de tijdsduur van 1 jaar met de mogelijkheid tot verlenging tot maximaal 5 jaar;
- catechese: de basiscatechese SGO kreeg een oud-katholieke facelift en is inmiddels beschikbaar;
- de ontmoetingsdag parochiecatecheten is belegd en wordt herhaald in 2010;
- de slotdag voor de catechisanten is in juni 2009 herhaald en is opnieuw voorgenomen in 2010;
- de kinderkerkleiding heeft zowel in 2009 als in 2010 een trainingsbijeenkomst gekregen;
- de communicatie met de leiding van de jeugdkampen is verbeterd, er is bereidheid om initiatieven te nemen op het vlak van vorming;
- de jongerendag van het bisdom Haarlem wordt gecontinueerd.

Effect:

- het is nog vroeg om het effect van de jongerenpastor goed te kunnen meten, er wordt gebouwd aan een netwerk en de speciale website is in de lucht. De jongerenpastor heeft ook gezorgd dat er bij het Internationaal O.K. Congres een parallelprogramma komt voor jongeren en is actief betrokken bij zowel de catechese, de kinderkerk, de jongerendag Haarlem e.d. Er is nog geen beslissing genomen over het continueren van de aanstelling of over de periode;
- waar lokaal weinig aandacht is voor jongerenwerk of geen jongeren zijn, blijft het moeizaam; de zorg voor de geloofsopvoeding wordt nog te weinig gedragen door de parochies;

- aandacht moet er zijn voor faciliteren van jonge ouders om aan activiteiten mee te doen of hierin betrokken te worden;
- het catechesemateriaal is nu compleet tot en met de vormselcatechese;
- de slotdag catechese aartsbisdom Utrecht werkt positief;
- de jongerendag bisdom Haarlem is al een paar jaar succesvol;
- de jongerenpastor wordt inhoudelijk betrokken bij de jeugdkampen.

Voorkeuren:

- continueren aanstelling jongerenpastor;
- continueren bijeenkomsten kinderkerk, catechese, jongerendag e.d.

Onopgeefbaar:

- de voortdurende zorg en betrokkenheid bij de geloofsopvoeding van de jongeren.

F. Pro Forma

(beleidsnotitie over formatie, april 2007, aangenomen door de synode met toevoeging van de rekenmethode 'Zomervruchtformule'. Slechts geldig voor de periode 2008-2010

Aangezien de inhoud van deze nota afhankelijk is van de beschikbare financiën, wordt deze slechts marginaal behandeld.

Uitvoering:

- de uitgangspunten zijn bevestigd. De formatie is bevroren;
- er is in de agenda van synode 2009 tussentijdse rapportage gegeven van de cijfers volgens de overeengekomen formule.

Voorkeuren:

- een voldoende formatie voor het basispastoraat om de continuïteit van de kerk te waarborgen;
- een basisformatie, die ingezet kan worden op flexibele wijze op plaatsen waar goedgekeurde projecten zijn of worden opgezet;
- een adequate bezetting van de opleiding van 2,1 fte;
- continuering van formatie van bisschoppen en bureau van 3 fte;

Onopgeefbaar:

- een gezonde basis om het parochiepastoraat te kunnen continueren;
- een adequate bezetting van de opleiding om zowel de ambtsopleiding als het wetenschappelijk onderzoek te laten voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen;
- een adequate formatie voor bisschoppen en bureau om zowel de leidinggevende en ondersteunende taken te kunnen uitoefenen.

G. De Financiën

(beleidsnotitie september 2007, aangenomen door de synode)

Uitvoering:

- het aanbod centrale assistentie kerkbesturen is gedaan;
- penningmeestersoverleg is gehouden najaar 2008, de ideeën zijn verder uitgewerkt. De bijeenkomst wordt herhaald in 2010;
- geldwerving: de Gids voor Geldwerving is uitgegeven; vrijwilligers worden geworven voor de zogenoemde adviseurs van de parochies;
- het gebouwenbeleid is gekoppeld aan de deskundigen binnen de Financiële Raad;
- kerkbalans: zie geldwerving;

Effect:

- de fundraising is nog onvoldoende van de grond gekomen;
- de geldwerving krijgt nu hopelijk een impuls door de uitgegeven gids voor de geldwerving.
- op de ondersteunende aanbiedingen aan parochies m.b.t. administratie, gebouwenbeheer en vermogensbeheer is niet of nauwelijks ingegaan. De argumenten om hierop niet in te gaan betroffen meestal het aspect van de kosten en de vrees van verlies van de zelfbeschikking;
- het pastoraal fonds heeft niet gewerkt zoals bedoeld was, de bijdragen van de parochies blijven achter. Voorgesteld wordt dit in deze vorm te beëindigen;

- alertheid is geboden bij de geldwerving, zo zijn er diverse onbenutte gemeentelijke en andere overheidsmogelijkheden, waaronder de Wet WMO;
- kerkgebouwen kunnen beter worden uitgenut als concertzaal, hiervoor zijn ook gemeentelijke subsidieregelingen. Biedt mogelijkheid ook kleinere ensembles kostendekkende concerten te laten geven;
- onderzocht zal worden of bureaus voor fondswerving diensten kunnen bewijzen;
- de Commissie Geldwerving is opgegaan in de Financiële Raad. De in de Gids voor Geldwerving genoemde adviseurs worden op dit moment benaderd.

Voorkeuren en verder: zie voorstel van het Collegiaal Bestuur inzake Financieel Kader.

H. Andere onderwerpen

Buiten dit bestek vallen de andere activiteiten, die naast de extra inspanningen in het kader van de groei, zijn gecontinueerd. Genoemd wordt:

- de oecumenische relaties, zoals zichtbaar in de Raad van Kerken in Nederland, het permanente overleg tussen Anglicanen, Oosters-Orthodoxen en Oud-Katholieken;
- de bijzondere oecumenische relaties, zoals de dialoog met de Rooms-Katholieke Kerk, wat een voorlopige neerslag kreeg in het document "Kerken en kerkgemeenschap" en het symposium van 13 december 2009
- liturgie: het Collegiaal Bestuur gaf de nota Liturgie uit, die werd besproken in de synodezitting van november 2009;
- zegening van relaties: het Collegiaal Bestuur bracht tussentijds verslag uit in de synode van november 2009;
- verder wordt verwezen naar het jaarlijks verslag dat door het bestuur aan de synode wordt uitgebracht.

4. FINANCIËEL KADER

“Bezuinigen en meer opbrengsten genereren?”

Ofwel: hoe krijgen we de OKKN financieel gezond?

Voor dit vraagstuk zien wij ons gesteld vanuit de aanvaarde motie van de parochie Den Haag tijdens onze synode van november 2009. Een vraagstuk dat als eerste doet denken aan drastische bezuinigingen, zoals de thesaurier doet suggereren in de prognoses die hij hiervoor heeft opgesteld voor de jaren 2011 en verder. Bezuinigingen die welhaast onoverkomelijk worden, uitgaande van het huidige financiële beleid als gevolg van het streven naar groei. Het Collegiaal Bestuur heeft vooral gezocht naar alternatieven om tot een zo sluitend mogelijke begroting voor 2011 te produceren.

In deze zoektocht naar alternatieven is in eerste instantie gekeken naar datgene dat losgelaten kan worden en datgene dat onopgeefbaar is. Om daartoe te komen is als eerste geëvalueerd wat er tot nu toe van de groeiplannen terecht is gekomen en wat daarvan gehandhaafd moet worden om de groei binnen onze kerk te blijven stimuleren.. De resultaten hiervan zijn uitvoerig verwoord in de synodestukken.

In de afgelopen jaren heeft onze kerk aanzienlijke investeringen gedaan om groei en groeibesef te bewerkstelligen. Hoewel er op diverse plaatsen groeiplannen zijn gemaakt en in uitvoering zijn genomen constateert het Collegiaal Bestuur dat er nog te veel parochies zijn, waar men zich nog onvoldoende bewust is van de noodzaak van groei. Het simpele alternatief voor groei is bezuinigen of afbouwen.

Groeien in kwaliteit, kwantiteit en financiën.

De groeiplannen van het Breed Beraad waren op deze drie pijlers gebaseerd.

Aan **kwaliteit** is in de afgelopen jaren gewerkt op gebieden als Vorming en Toerusting, Jongerenpastoraat en aandacht voor nieuwe oud-katholieken. Maar het meest in het oog springende is ongetwijfeld het vernieuwde blad De Oud-Katholiek dat onder alle oud-katholieken en belangstellenden wordt verspreid. En daarnaast is ook de promotie-dvd een voorbeeld op dit terrein.

Aan **kwantiteit** is gewerkt door de groeimappen ter beschikking te stellen en de consulent kerkopbouw in te zetten ten behoeve van de groeiplannen die in parochies zijn gemaakt.. En niet te vergeten de visitaties van de bisschoppen aan de parochies. Alles gericht op kwalitatieve groei die moet uitmonden in kwantitatieve groei.

Maar wat nog onvoldoende zichtbaar is geworden is juist ook een **toestroom van opbrengsten** uit de levende kerk. Weliswaar is een bescheiden groei bereikt, maar deze is nog lang niet voldoende om onze kerk tot een verantwoorde exploitatie te brengen. Verantwoord in die zin dat de kosten die gemaakt worden voor de “core-business” van onze kerk gedekt worden door voldoende inkomsten. Die “core-business” is het leveren van pastorale zorg ten behoeve van liturgie en pastoraat! Basispastoraat dat nodig is om onze kerk levend te houden.

De kosten voor die levende kerk stijgen echter al jaren harder dan de opbrengsten. De logische oproep is dus:

Er moet meer geld bijeen gebracht worden vanuit de levende kerk.

Verhoging opbrengsten

Volgens de cijfers over de totale opbrengsten levende kerk van 2008 zijn van de 26 kerkplekken (parochies en staties) slechts 6 parochies in staat ten minste de kosten van hun pastorale voorziening op te brengen. De overige twintig parochies ontvangen te weinig opbrengsten uit levende kerk om hun pastoor te kunnen betalen. Kanttekening bij deze cijfers is dat dit naast de inkomsten uit bijdragen (Kerksbalans) en collecten ook de extra collecten zijn betrokken en de collecten c.q. giften voor bijzondere doeleinden.

Het Collegiaal Bestuur heeft als standpunt dat de **kosten van pastorale voorziening ten minste moeten worden opgebracht door de parochies willen deze voldoende levensvatbaar zijn.** Die levensvatbaarheid moet zich manifesteren doordat iedere parochie ten minste in staat is om met de opbrengsten uit de levende kerk ook de kosten voor die levende kerk (= pastorale voorziening) te dekken. Daarnaast zal een parochie ook de kosten voor het in

stand houden van de kerkplek moeten dekken. Deze kosten samen bepalen de levensvatbaarheid van een parochie. Gezien het huidige opbrengsten niveau levende kerk per parochie kiest het Collegiaal Bestuur er op dit moment niet voor om 100% van de pastoorkosten als heffing te gaan vragen.

Daarom komt het Collegiaal Bestuur met het voorstel om de heffingen levende kerk als volgt te wijzigen:

1. Met ingang van 2011 draagt iedere parochie een heffing levende kerk af van tenminste 60% van de honorariumkosten voor de pastorale inzet van die parochie.
2. De definitie van opbrengsten levende kerk wordt verruimd tot alle opbrengsten van de parochie, dus inclusief **alle** collectes en giften van derden en collecten/giften voor bijzondere doeleinden. Uitgezonderd zijn de extra collecten die volledig worden afgedragen aan de landelijke kerk volgens het jaarlijkse schema van de extracollecten.
3. De heffingspercentages voor inkomsten uit vermogen en huren blijven 55% respectievelijk 25%.
4. Voor parochies die naar het oordeel van het Collegiaal Bestuur in hoge financiële nood komen als gevolg van de (hogere) heffing levende kerk kan het Collegiaal Bestuur op tijdelijke basis een solidariteitssubsidie toekennen.
5. Toekenning van een solidariteitssubsidie wordt bepaald door het Collegiaal Bestuur op basis van een groeiplan, waaruit blijkt dat binnen een middellange periode voldoende inkomsten uit levende kerk worden gegenereerd om aan de gewijzigde heffing uit levende kerk te voldoen.
6. Parochies die uit andere opbrengsten voldoende middelen genereren komen op voorhand niet in aanmerking van solidariteitssubsidie.
7. Solidariteitssubsidies worden slechts door het Collegiaal Bestuur toegekend voor zover de middelen van de landelijke kerk daartoe voldoende zijn.
8. De pastorale inzet van parochies blijft afhankelijk van de criteria volgens de Zomervruchtformule.
9. Het uitgangspunt vanuit het formatieplan Pro Forma t.a.v. de minimale pastorale aanstelling van 20% blijft onverkort van toepassing. Dit houdt in dat geen pastorale aanstelling in parochies plaatsvinden minder dan 20%.

Besparingen in de kosten.

Tegenover de verhoogde heffingen vanuit de levende kerk kunnen ook besparingen op de kosten nagestreefd worden.

Het Collegiaal Bestuur heeft gezocht naar bezuinigingen buiten de kosten voor honoraria voor de pastores, maar komt ten hoogste op een bezuiniging van € 50.000,--. Om het begrotingstekort van 2010 verder te kunnen dekken is dan nog een bezuiniging nodig van 2,5 fulltime pastoorsplekken.

Het gevolg van deze bezuinigingen leidt direct tot vermindering van de pastorale formatie en daardoor ook de inzet van basispastoraat in de parochies.

Conclusies en aanbeveling

Het Collegiaal Bestuur maakt een ernstige kanttekening bij **bezuinigingen**, omdat zij van mening is dat deze bezuinigingen slechts leiden tot een **korte termijn oplossing**. Een verminderde pastorale inzet zal een groot beroep doen op onze solidariteit die onder een grote druk komt te staan als parochies een verminderde pastoorsformatie toebedeeld krijgen en tegelijkertijd van hen verwacht wordt tenminste dezelfde opbrengsten te genereren om de resterende formatie te behouden. Een behoud dat overigens ieder jaar meer zal kosten, terwijl je er niets extra's voor terug krijgt.

Daarnaast is de kans groot dat de groei die wij als kerk nastreven tot stilstand komt en zich mogelijk keert in krimp. En krimp leidt tot een steeds kleiner wordende Oud-Katholieke Kerk. En ergens is er een natuurlijk minimum, waarna zelfstandig voortbestaan niet langer realistisch is.

Het Collegiaal Bestuur meent ook dat binnen de huidige omstandigheden in onze kerk een onvoldoende draagvlak is om op realistische gronden een hogere opbrengst van de levende

kerk te verwachten. Dit noodzaakt een maatregel die verwijst naar de levensvatbaarheid van onze kerk en de verantwoordelijkheid van parochies en parochianen die aan de basis staan van deze levensvatbaarheid.

Daarom kiest het Collegiaal Bestuur concreet voor het volgende:

- ❖ Uitvoeren geven aan bezuinigingen tot een niveau van € 50.000, zonder hierbij de directe formatie pastores aan te tasten
- ❖ Inzet op verhoging van de opbrengsten leven kerk door middel van de maatregelen zoals hierboven beschreven.

Het Collegiaal Bestuur ziet vanuit toepassing van een gewijzigde heffing levende kerk dé mogelijkheid om onze kerk levensvatbaar te houden. Deze gewijzigde heffing leidt tot pijn op een aantal plaatsen en mogelijk toch ook nog tot krimp van pastorale voorzieningen.

Het uitgangspunt, dat de kosten van pastorale voorziening ten minste opgebracht moeten worden door parochies willen deze voldoende levensvatbaar zijn, doet recht aan het uitgangspunt van een vitale kerkelijke gemeenschap. Het is dan ook te verwachten dat de heffingen levende kerk jaarlijks stijgen door toenemende kosten voor de pastorale inzet.

Groei van de levende kerk en de inkomsten daaruit zijn en blijven daarom noodzakelijk binnen de gehele Oud-Katholieke Kerk in Nederland.

Door de voorgestelde heffingswijziging blijven de huidige pastorale voorzieningen voor alle parochies in beginsel gehandhaafd en kunnen groeiplannen in parochies gehandhaafd c.q. gestart en gestimuleerd worden.

Het voortbestaan van deze pastorale voorziening komt op deze wijze te liggen binnen de eigen invloedssfeer van de parochies en hun parochianen zelf. En daarmee ook de vitaliteit en levensvatbaarheid van de parochies.

Het zal duidelijk zijn dat er meer van parochies wordt gevraagd. Het Collegiaal Bestuur zal dit actief ondersteunen, onder meer door een aanbod voor Geldwerving.

Echter van de kerkbesturen wordt nu reeds gevraagd na te denken over de wijze waarop een hogere heffing kan worden opgebracht. En hiervoor plannen ontwikkelen die niet een eenmalig karakter hebben, maar tot doel hebben een continue verhoging van opbrengsten.

Daarnaast ontstaat er ruimte voor het Collegiaal Bestuur om pastorale voorziening in te zetten op plaatsen, waar groei mogelijk geacht wordt. Deze inzet is voorbehouden aan het Collegiaal Bestuur op grond van ingediende groeiplannen en de nog nader vast te stellen voorwaarden voor solidariteitssubsidie naast het hiervoor gemelde onder de punten 2 t/m 6.

Eventuele inzet van pastorale inzet op nieuwe kerkplekken en/of plekken, waar groei mogelijk is, blijft ook voorbehouden aan het Collegiaal Bestuur echter uitsluitend na uitvoerig en voorafgaand onderzoek naar de realiseerbaarheid en afdoende financiering hiervan.

Het Collegiaal Bestuur beveelt dan ook de wijziging van de heffingen uit levende kerk van harte bij de synode aan.

Collegiaal Bestuur, maart 2010.

In de bijlage treft u de cijfermatige onderbouwing aan van de aanbeveling.